

OORSPRONKELIJKE BIJDRAGEN.

Over opvattingen.

DOOR

M. DE BOER.

Er is in dit tijdschrift eens de vraag gesteld: waarom voegt die wegens afwezigheid adverteerende tandarts aan zijn naam toe: Doctor of Dental Surgery (of een verkorting daarvan)? Die nieuwsgierige was een zekere M., mijnheer of juffrouw weet ik niet. Ik heb er toen even over gedacht om er op te antwoorden, omdat mij die vraag best kon gelden, maar ik zweeg, omdat ik zelfs een éénwoordig antwoord niet schuldig meende te zijn aan iemand, die zich zelf onbekend hield; eene zeer persoonlijke opvatting misschien, maar hij of zij zal het er mee moeten doen. Of ik nu de eenige ben geweest, die deze vraag gelezen heeft, weet ik niet, maar zij is, voorzoover mij bekend, onbeantwoord gebleven. Misschien denken er dus meer over zooals ik; in alle gevallen verheugt me dat zwijgen. En niet uit berouw over die houding schrijf ik er nu over, maar omdat dit onderwerp in Breda in discussie is gebracht en de afdeeling Noord-Holland der Maatschappij ervan gemaakt heeft een punt harer agenda der volgende vergadering *). Dit bewijst, dat de gebruiks-wijzen van genoemden titel veler belangstelling hebben gaande gemaakt. Al jaren broeit dat en zoo nu en dan trof mij wel eens een uitspattend vonkje. De heer Salomons joeg de laaiende vlammen op. Ik wil de verdienste daarvan niet ontkennen, maar zie niet in, dat hij zich er zoo druk over moet maken als hij meent eene correctie te moeten aanbrengen, omdat de stemming eronder lijdt. De heer Salomons spreekt over indrukken; zoo maken zijn toon en woorden ook een indruk op mij. Al was het onderwerp ook niet aan de orde, de maat was overgelopen en nu moest het er uit:

» . . . , maar wanneer wij zien, dat collega's, die buitenlandsche titels hebben, waarvoor ik in alle opzichten respect heb, die titels in de courant gebruiken niet als titels, maar eenvoudig om zich

*) Intusschen is deze vergadering reeds gehouden.

te sieren, met weglating van hun Nederlandschen titel, dan heb ik als Nederlander het volste recht in de vergadering van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunst daartegen een protest te laten hooren (krachtig applaus). . . . «

Daarover waren allen het dus volkomen eens, maar mij is het niet heelemaal duidelijk, want *ieder*, die een titel heeft en gebruikt, siert er toch zijn naam mee, zou ik zeggen, en mag dat niet? Neen, lees ik er uit, niet als je je Nederlandschen titel er bij weglaat. Schamen zij zich daarvoor, wil de heer Salomons gaarne weten. Zoo niet, waarom dan die er niet bij? Dus te weinig sieraad, vraag ik; mag dat wel als de naam óók opgesierd is met den Nederlandschen titel? Nu verwijs ik den lezer naar het vervolg van de discussie van den Heer Salomons, waaruit blijkt, dat spreker reeds met den aan te klagen collega over de zaak gesproken had; eene verrassende mededeeling in dezen discussie-stijl, want de aangeklaagde had alreeds schuld bekend: het doel tot prikkelen. Daarom vind ik den vorm van des sprekers woorden niet goed en de voorzitter achtte ze niet aan de orde. Geen gelukkige keuze dus, maar toch apprecieer ik de bedoeling, die bij den heer Salomons vóórzat. Allermint ga ik accoord met des heeren Lind's actie, die de annonce plaatste met het doel om *zijne collega's* met of zonder titels *te prikkelen*.

Niemand onzer immers had nog eene poging gedaan om uitgemaakt te zien, wat wèl of niet geoorloofd werd *door de professie*; wel was er in een onder-onsje herhaaldelijk over gesproken. Ik kan mij erin denken, dat iemand, evengoed de heer Lind als een ander, eene advertentie plaatst, aangevochten door sommigen, maar waarvan men zelf overtuigd is van het correcte, om er het oordeel van het algemeen over te hooren uitspreken. Zulks gebeurt meer: ik sprak eens met een rechtsgeleerde over den toeslag in den D-trein en kreeg zijn aanbod van gratis-verdediging, als ik op mijne reis (den daaropvolgenden dag) in een D-trein weigerde den toeslag te betalen en mij liet verballiseeren. Hij meende gelijk te zullen krijgen en wel op grond van zijn oordeel over den vorm eener beslissing, die juist gevallen was in negatieven zin. In zoo'n geval trotseert men sommiger oordeel, omdat men meent juist te handelen of recht te hebben. De heer Lind veroordeelt zijne eigen annonce en dat vind ik onjuist in zijn doen, temeer daar hij er stand en prestige mee schaadt, meehelpt om den toestand onhoudbaar te maken (zijn

eigen woorden). En waarom moet de krant er voor gebruikt worden, om zoo'n zaakje aan 't rollen te brengen? Zulks kan toch op eene vergadering behandeld worden of anders in een ingezonden stukje in dit tijdschrift; de redactie mag dat wel. 't Is jammer, dat de heer Salomons het zoolang heeft verkropt, hij had zeker een gewillig oor gevonden of deze kolommen ter beschikking gekregen. Ik geef direct toe, dat er, ook in mijn oog, veelvuldige malen aanleiding gegeven is tot afkeuring, alhoewel ik mag betwijfelen of de misbruikers overtuigd zullen worden, maar er is al veel gewonnen, als ze door pressie binnen bepaalde perken gehouden zullen worden. Ethica is niet zoozeer een kwestie van regels vaststellen als wel van voelen. Maar daarom mag er wel eens over geredeneerd worden. Nu ben ik zoo vrij er wat over te schrijven.

Mag ik, die den titel van Doctor of Dental Surgery aan een te goeder naam en faam bekend staande onderwijsinrichting op rechtmatige wijze verkregen heb, dien gebruiken. Doe ik daarmee iets tegen geschreven of ongeschreven wetten? In mijn geval acht ik mij tot dat gebruik volkomen gerechtigd. Ik had mijn Nederlandsch diploma bijna 6 jaar in mijn zak, toen ik de Chicago College of Dental Surgery verliet, waar ik voor twee studiejaar, »advanced standing« had gekregen en tot het laatste studiejaar was toegelaten geworden. Naast voortgezette colleges over theoretische vakken, werd dat laatste jaar in beslag genomen door practisch werk, wat van begin tot einde examenwerk was; zonder voldoende bewijzen van bekwaamheid daarin was de toelating gesloten tot het finale examen in alle vakken en daarom zijn er dan ook maar weinigen, die daarbij het gewenschte succes niet behalen; ieder stuk werk, zoo te zeggen, ieder responsiecollege was een tentamen. Dat is dus eene andere wijze van promoveeren dan wij het b.v. hier te lande kennen. Oorspronkelijk werd hier eene wetenschappelijke praesentatie vereischt. Maar aan de meening, dat zulks nóg het geval is, moeten we toch niet al te zeer vasthouden. Vraagt daarover maar eens de opinie van de wetenschappelijke menschen in de diverse faculteiten. Openlijk heeft een rector magnificus in eene overdrachtsrede zijn leed er wel eens over uitgesproken. Het is voor mij nog eene open vraag, of hier te lande niet menig proefschrift minder geëischt heeft van den gepromoveerde dan van mij en nog anderen, die met opoffering van negen maanden

praktijk en veel geld D.D.S. geworden zijn. En nu is het toch zoo klaar als een klontje, dat ik hem ging gebruiken. Waarom? Reclame, natuurlijk. Met dien titel introduceerde ik mij bij het publiek om te laten zien, dat ik het niet gelaten had bij het ééne-noodige om de praktijk te mogen uitoefenen, ik had immers naar mijne eerlijke meening de beste bronnen gezocht om er wat meer van te weten te komen dan ik er reeds elders en daarna hier te lande van machtig was geworden. Het was zelfs het voorstel geweest van Dr. Dentz, den leermeester van zoo velen onder de lezers, met wien ik indertijd geassocieerd was.

De Amerikaansche medici en tandartsen hebben veelal de gewoonte, op naamborden en naamkaarten resp. M. D. en D. D. S. te zetten en dat gebruik is onwillekeurig ook hier toegepast, of de titel is te lang gevonden om vóór den naam te zetten. En nu is er allerminst reden om zich te schamen voor het beroep, waarmee men zijn kost verdient, zooals de Heer Salomons vraagt, als hij zooiets ziet zonder wat hij noemt den Nederlandschen titel. Ik kan het mis hebben, maar ik meen, dat het woord tandarts niet is een titel, maar een beroepsnaam, zoo goed als arts, apotheker. En dan vraag ik hem: hoe denkt gij over zulke annonces: Dr. X is niet te consulteren; Prof. IJ is afwezig; Salomons heeft de praktijk hervat? Ik heb juist voor mijzelf de opmerking gemaakt, dat de collega's hoe langer hoe meer bij de voorkomende gelegenheden hun naam adverteeren zonder meer. Sedert jaren al. Als ik adverteer, voeg ik mijn titel aan mijn naam toe, ook ter verduidelijking en laat met opzet »tandarts« weg, want ik adverteer niet om de attentie van »men« te trekken, maar ik doe de kennisgeving slechts aan mijne patienten, pour acquit de conscience. Keizersgracht 542 was ook wel voldoende, maar ik ben nu eenmaal, eerlijk gezegd, een beetje ingenomen met mijn D.D.S.-schap en ik heb altijd het gevoel gehad, dat het mij verplichtingen oplegt in mijn beroep, welke ik steeds in het oog houd, zoowel tegenover patienten als tegenover collega's, een »pushing« in de goeie richting. In den loop der jaren gaat men er aan, maar als je Doctor of Dental Surgery nog nieuw is en de patienten, die toch kunnen zien, wien ze vóór hebben, spreken je met den titel aan, dan geeft dat een behaagelijk gevoel, hetzelfde denk ik, wat de Heer Salomons ook wel eens gehad zal hebben, als een patient den volgenden dag

op zijn spreekuur terugkomt en zegt: nu, dokter, ik heb van nacht eens weer fijn geslapen, absoluut geen pijn meer gehad, jelui bent toch weldoeners! Of protesteert dan de Heer Salmomons met zijn Nederlandsch hart ook? Wanneer ons beroep in de schatting van het publiek zoo'n stand inneemt, dat de patienten U dokter noemen. zegt dan niets, ge ontnemt hun er iets door, maar tracht U de achting waardig te maken, die zij U toedragen en hak ook niet op de menschen, die rechtmatig een titel hebben en hem fatsoenlijk gebruiken; zij verheffen Uw beroep ook en gij, noch zij, plegen daarbij boerenbedrog. Anders wordt het geval, als men zoo'n titel gaat deelen en de stukken zóó plaatst, dat er hier of daar de naam tusschen kan of zelfs een groot gedeelte ervan zoek raakt. Dan vraag ik ook: waar is de zuiverheid der bedoeling en wil de man niet den schijn aannemen voor buitenstaanders van iets te zijn, wat hij niet is? Behalve dus het onfatsoenlijke daarvan is het, zoolang als er geen Nederlandsch doctoraat in de tandheelkunde bestaat, niet verstandig, want alleen Dr. vóór den naam is niet bepaald eene aanbeveling voor iemand, die tandheelkunde uitoefent. Hij heeft kans voor een gepromoveerd medicus gehouden te worden, wel bevoegd, maar voor de rest een vraagteken. En de wet laat nog altijd juist volgens onze meening den misstand bestaan, dat een arts tandheelkunde mag uitoefenen als beroep, zonder eenig bewijs van bekwaamheid afgelegd te hebben. Als »verantwoordelijkheidsgevoel« ook eens een examen-vak was! Laat men dus de buitenlandsche titels, die hier in denzelfden vorm niet bestaan, voluit gebruiken of zoodanig verkort, dat de lezer er aan zien kan, wat vleesch hij in den kuip heeft.

Nu heeft het velen gehinderd, dat de houder van een buitenlandsch diploma hier tandarts kon worden, welk feit op zich zelf eene goede instelling, eene internationale wisseling van gunsten is: het eene land stelt zijne poorten open voor de vreemdelingen uit het andere, weegt ze en verplicht hen tot aanvullen van het te-licht. Gezien de school- en universitaire opleidingen in diverse landen, zal de balans, waarop twee verschillende leden eener zelfde professie zitten, wel nooit in evenwicht zijn, maar zoo erg is dat ook niet, de strijd om het bestaan zal ook wel zijn nuttig effect op hen hebben, als ze over de grens gaan. Maar daardoor wordt het mogelijk, zeggen nu die velen, dat iemand, die hier geen kans ziet, eerst in het

buitenland een diploma haalt, wat hem hier toegang verschaft tot de examens, en zóó toch in onze gelederen komt. Ik vraag U in ernst: is dat nu zoo erg? Om het nu eens op zijn breedst te bekijken, loopt de lijder der menschheid gevaar bij iemand, die hier wel is waar niet tot de Universiteit toegelaten kon worden, maar toch pit genoeg in zich had om den langeren, moeilijkeren en duurderen weg via het buitenland te kiezen en met succes dat einde bereikte. En de examen-commissie hier doet immers den proefsteek nog eens op hem. De ondervinding leert bovendien, dat hun getal ook maar luttel is en zoo zal 't ook wel blijven. Zoo'n beetje vreemd bloed er tusschen is waarschijnlijk nog niet eens zoo kwaad, want buiten onze grenzen is ook nog wel iets goeds voor ons te vinden.

Zooals gezegd: een land laat een buitenlander als tegen-gunst toe. Het diploma-in-bezit plaatst hem daar tot op zekeren afstand van zijn doel, nadat dit diploma onderzocht is. Dit onderzoek moet naar behooren geschieden en daarvoor zijn voorschriften vastgelegd. De verantwoordelijke doe dus zijn plicht. Wordt er hier een fout begaan, dan blazen we alarm vóór het euvel geschiedt. Zoo ook, wanneer iemand toegelaten wordt tot den beginstreep, waarop hij geen recht heeft of door list of overrompeling er reeds over gewipt is. Maar de professie is nog niet in gevaar hier; ik wed, dat we meer belasting- dan wets-ontduikers hebben. Evenwel is een woord van strenge afkeuring beider soorten loon. Men zij waakzaam en werke dan ook mee ter voorkoming.

Nu ga ik nog iets zeggen over wat ik ook rangschik onder de rubriek ethica. Het gebeurt ons allemaal (gelukkig!) wel, dat een overloopende patiënt onze praktijk wil binnentreden, omdat die »andere« collega zoo'n exhorbitante nota heeft gezonden, of bij eene extractie gefractureerd heeft, of er alweer een vulling uitviel, die pas overgemaakt was, of de bovenplaat wil niet blijven zitten, enz. enz., zeg dan niet met zoo'n veelbetekenend glimlachje, waarop niemand U kan betrappen: »gaat U zitten« en zoo ongeveer: dat zal ik hem wel beter lappen, maar her-inner U: donders, dat is mij gisteren zelf nog gebeurd. 't Is zoo gemakkelijk niet »duur« te schijnen en het toch te zijn per slot, of zoo'n puntje van een wortel te negeeren, of een holte vol te stoppen, of met klemmen of zuigkamer een prul van

een prothese ter plaatse te houden. Dat deed opgeld, toen de tandheelkunde nog een artikel was op de marktdagen, van zonsopgang tot zonsondergang in de open lucht. Wij hebben nu andere plichten, wij concurreeren anders. Wij moeten met dien falenden(?) collega bij het publiek vertrouwen wekken voor tandheelkundige hulp en beginnen dus met deze veronderstelling: hij heeft zijn best gedaan om U goed te helpen, een ongelukje is ook mij niet vreemd, gaat U zitten en ik zal U onderzoeken. En zoo dit mogelijk is, moet gij dat verloren vertrouwen herstellen en den patiënt zien over te halen terug te keeren naar zijn tandarts. U kan dat niet schaden en U zal dat niet schaden, want de patiënt moet voelen, dat gij bij Uw advies Uw direct belang offert. Om echter vrij in Uw oordeel te zijn, vraagt gij vooral niet naar namen en moet het noemen daarvan voorkomen, anders kan het vermoeden rijzen, dat er vriend of vijand in 't spel komt. De medici hebben elkaar het recht toegekend om op het spreekuur gevraagde hulp in *alle* gevallen te verleenen en dat kunnen wij dus in 't algemeen ook doen.

Tot zoover is tegenover den nieuwen patiënt onze gedragslijn gemakkelijk te bepalen. Hoe echter dient onze houding te zijn, als de behandeling niet beperkt blijft binnen wat wij op het spreekuur plegen te doen: hulp in nood verleenen? Ik geloof, dat de opvattingen hierover ver uiteen loopen en het zou toch wenschelijk zijn, wanneer daarin wat uniformiteit kwam. Waar blijft de stands-eer, als een patiënt eene veroordeeling kan uitspreken over de behandeling, door een collega ingesteld, zonder onderzoek uwerzijds over zijn recht daartoe. En ontbreekt dat recht, schroom dan niet het hem te ontzeggen: gij wenscht zelf ook niet onjuist becritiseerd te worden. Niet over alles, wat wij doen, zijn wij zelf tevree (over maar weinig zelfs misschien), maar wij wijten dat ook dikwijls aan de omstandigheden en hoe weten wij dan de omstandigheden, die parten gespeeld hebben op wat wij hooren veroordeelen. De tijd, gegeven om een verwaalden patiënt te overtuigen van zijn verkeerd standpunt, acht ik welbested in het belang der collegialiteit. Ik houd er mij bij voorkomende gevallen ook beleefd voor aanbevelen, verdedigd te worden voor zoover mij dat toekomt. Aangezien de tandarts zelf voor de verdediging de meeste gegevens heeft, ben ik gewoon dien patiënt in overweging te geven terug te keeren en den bestaanden band niet te verbreken.

Nu bestaan er verder twee wegen om in te slaan: den patiënt weigeren of aanvaarden. 't Is moeilijk om voor te schrijven als regel om den patiënt af te wijzen. Hoewel de eer van uw collega ook de uwe is, mag den patiënt toch ook de vrije keuze niet altijd worden belet. En bij inwilliging van zijn verzoek zonder méér, verliest uw protest van zijne waarde. Wat dan? Eisch van den patiënt, dat hij zijn tandarts er kennis van geeft, dat hij van verdere behandeling afziet; dit voorschrift volgen ook de huisartsen. De gemakkelijkste vorm is wel het opvragen der rekening voor de bewezen diensten; natuurlijk gevolgd door de vereffening.

Nu het geval, waarin gij u volkomen kunt aansluiten bij de afbrekende kritiek, die de patiënt laat neerdalen op het hoofd van uw geachten collega. Ik zeg, geachte collega, want dat is heel goed mogelijk: de achting genieten en haar niet verdienen komt méér voor. Het publiek, de patiënten, zijn absoluut niet in staat de hoedanigheden van onze diensten te beoordeelen, nog minder dan wij het van elkaar weten, uitgezonderd dan zij, die elkaar »nader« kennen. Bekendheid naar buiten en verdiende reputatie zijn volstrekt niet onafscheidelijk. Offer nu niet het belang van den patiënt aan de collegialiteit en tracht hem te geven wat hem toekomt, want hij komt ook bij u in blind vertrouwen; hij is onbewust overgeleverd aan uwe kennis en uw geweten. De moeilijkheden, die daarbij volgen, zijn vele: de patiënt zal als regel méér moeten offeren aan tijd, geld en geduld, en om het redelijke daarvan aan te toonen, is het zeer raadzaam, als hij zich ervoor interesseert, in woord en beeld inlichtingen en verklaringen te geven over wat er gedaan wordt. Menigmaal gelukt dat en hoe meer hij er van begrijpt, hoe grooter zijne appreciatie zal zijn voor mondhygiëne, hoe meer wij naar juistheid zullen beoordeeld worden. Het tegengestelde mogen wij ons van elkaar niet laten welgevallen, maar evenzeer is het onze plicht het publiek te beschermen tegen datgene, wat niet in overeenstemming is met de eischen, die gesteld mogen worden aan kennis en geweten. En helaas blijkt uit mij gedane mededeelingen, dat de gelegenheid daartoe zich nog den laatsten tijd wijd en zijd voordoet. Uit eigen overtuiging moet ik bevestigen, dat onze professie grove oneer aangedaan is, voortkomende uit niet te vergeven gebrek aan kennis of bekwaamheid, of gewetenloos knoeien. Jacht naar geld; beoefend

op het rijke gebied der tandheelkunde, ten spijt der eerlijken, die zooveel moeite hebben om het nut van goede mondverzorging tot gemeengoed te maken. Ik vind in het feit van dit wijd en zijd waargenomen verschijnsel een bewijs mijner bewering, dat het publiek nog geen notie heeft van goede of slechte hulp. Het gunstige hierbij is de gelijktijdigheid der waarnemingen, die doen denken aan eene explosie. Laat dan dit geluid nog lang naklinken in onze ooren en ons doen onthouden, welke plichten wij hebben in den kamp.